

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Kód: XDPb609		Názov: Filozofia dejín	
Zabezpečuje: Katedra dejín práva			
Druh vzdelávacej činnosti: Cvičenie, Prednáška		Počet kreditov: 3	Odporúčaný semester: ZS
Rozsah vzdelávacej činnosti (v hodinách):			Stupeň štúdia: 1.
Týždenný: 1			
Za obdobie štúdia: 29,6			
Metóda vzdelávacej činnosti: Prezenčná			
Odporúčaný semester	Študijný program		
1.rok ZS	Právo (XEŠBc-PR) Právo (XDŠBc-PR)		
2.rok ZS	Právo (XDŠBc-PRAj) Právo (XEŠBc-PRAj)		
Podmieňujúce predmety:			
Podmienky na absolvovanie predmetu:			
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Ukončenie priebežným hodnotením			
Priebežné hodnotenie: Seminárna práca (klas.stup.)			
Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Ukončené:			
Výsledky vzdelávania:			
CIEĽ PREDMETU:			
Predmet Filozofia dejín má byť doplnkovým predmetom popri povinnom predmete Dejiny práva na území Slovenska I a II, Svetové dejiny práva I a II, Dejiny európskeho a právneho myslenia, Politická a právna filozofia v 20. stor. Jeho hlavnou úlohou je ukázať študentom, že hlavné dejinné pohyby našej spoločnosti alebo aj ľudstva nemusia byť náhodné. Intuitívne cítime, že zákon akcie reakcie je prítomný aj v rámci konania ľudí. To však neznamená, že výsledok či už hodnotenia alebo aj samotného konania je nezávislý na perspektíve resp. na uhle pohľadu. Hlavným cieľom uvedeného predmetu je, aby si študent prostredníctvom analýzy jednotlivých historicko-právnych udalostí z právnych dejín Slovenska a sveta osvojil schopnosť rozlišovať medzi tým, čo je produktom jeho postoja a hodnotenia a faktami, ktoré mu stanovujú limity jeho argumentácie. Filozofia dejín má teda študentom pomôcť pochopiť zákonitosti ľudského myslenia a logiky, ktoré sú jedným z určujúcich kritérií správnej argumentácie. Uvedený predmet tiež poskytne študentom možnosť sa podrobnejšie venovať niektorým problematickým pasážam z právnych dejín, pochopiť ich, čím sa vytvorí pre študentov priestor na produkovanie vlastných názorov a argumentov.			
VÝSLEDKY VZDELÁVANIA:			
Po absolvovaní predmetu Filozofia dejín je študent schopný: a) nielen mechanicky reprodukovat', ale aj rozobrať základné koncepcie filozofie dejín; b) porozumieť pojmom (termínom, koncepciám, interpretačným schémam), súvisiacim s filozofiou dejín; c) subsumovať konkrétne dejinné javy (empirické fakty) filozofickým pojmom; d) chápať individuálne dejinné javy vo vzťahu k iným javom, v širších súvislostiach či z viacerých hľadísk, ako aj porovnávať dejinné javy; e) objektívne uvažovať o obsahu prijímaných informácií a zaujať vlastný odborný názor a argumentačne ho podporiť.			
Stručná osnova predmetu:			
1. Predstavenie pojmu filozofia dejín a predmetu jej skúmania			
2. Predstavenie možných metodologických prístupov:			
a) spoločenské štruktúry a inštitúcie vykazujú kauzálne vlastnosti, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu v rámci historických zmien (téma o existencii spoločenskej kauzality),			
b) kauzálne sily spoločenských štruktúr a inštitúcií sa prejavujú prostredníctvom ich vplyvu na jednotlivé rozhodnutia, presvedčenia a systém hodnôt,			
c) sociálne štruktúry a inštitúcie sú ovplyvňované jednotlivcami, preto je spoločenská kauzalita reťazový proces,			
d) hypotézy týkajúce sa spoločenskej a historickej príčinnosti môžu byť formulované, kritizované a obháňované prostredníctvom viacerých prostriedkov napr. analýza vybraných kazuistik (case-study), komparatívne štúdie, štatistické štúdie ako aj prostredníctvom aplikácie spoločenskej teórie.			
3. Zdôraznenie že, jednotlivé metodologické postupy vyjadrujú spôsoby akým môžeme poznávať spoločenskú realitu.			

Buď veríme, že spoločnosť je riadená nejakými zákonmi alebo sme naopak presvedčení o opaku. Vo filozofii dejín majú obidva postoje svojich reprezentantov, pričom každý z uvedených postojov vzniká za určitých pravidiel. Spoločné však majú to, že či už tvrdíme, že história nás môže niečo naučiť, a dáva nám schopnosť predvídať alebo nie, musí byť tento postoj argumentačne podložený.

4. Na jednotlivých cvičeniach budú preberané témy, ktoré budú príkladmi ako môžeme dejinné pohyby ľudstva uchopiť, pričom zároveň budú slúžiť aj ako návod na písanie seminárnej práce, ktorá bude predmetom a podmienkou udelenia záverečného hodnotenia:

5. Heglova lineárna koncepcia dejín a jej aplikácia na štátoprávne koncepcie v stredovekom (porovnanie patrimoniálnej a organickej teórie o štáte) a v novovekom Uhorsku

6. Osvietenský absolutizmus – racionalizmus ako návrat k antike? a možnosti existencie cyklického striedania času. Sloboda jednotlivca vs. sloboda kolektívu dva antagonizmy v dejinách

7. Machiavelliho pohľad na dejiny a jej význam na vývoj postavenia panovníka v monarchii feudálnej rozdrobenosti v Uhorsku

8. Marx a jeho teória dialektického vývoja spoločnosti od otrokárskej až po jej komunistickú podobu – zákon negácie negácie a porovnanie postavenia individua v priereze vývoja dejín. Postupná absolutizácia distributívnej spravodlivosti na úkor slobody jednotlivca
Popperov odmietavý postoj k hľadaniu širších súvislostí v dejinách, na základe ktorých je možné predikovať budúci vývoj ľudstva

Odporúčaná literatúra:

Povinná literatúra:

- CHOVANCOVÁ, J., VALENT, T.: Kapitoly z filozofie dejín, Bratislava: Vydavateľské oddelenie PF UK, 2009
- MOSNÝ, P. – LACLAVÍKOVÁ, M.: Dejiny štátu a práva na území Slovenska I. (od najstarších čias do roku 1848). Šamorín: Heuréka, 2010.
- MOSNÝ, P. – LACLAVÍKOVÁ, M.: Dejiny štátu a práva na území Slovenska II (1848-1948), Kraków : Spolok Slovákov v Poľsku-Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2014
- LACLAVÍKOVÁ, M. - ŠVECOVÁ, A.: Pramene práva na území Slovenska I. Od najstarších čias do roku 1790. Bratislava: VEDA, 2007.
- LACLAVÍKOVÁ, M. - ŠVECOVÁ, A.: Pramene práva na území Slovenska II. (1790-1918). Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2012.

Odporúčaná literatúra:

HEGEL, G., W., F.: Filozofia dejín, Praha: Academia, 1974
HEGEL, G., W., F.: Úvod k dejinám filozofie, Praha: Rovnost, 1952
POPPER, K., R.: Bída Historicismu, Praha: Oikomenh, 2008
NIETZSCHE, F.: Ecce hommo, Bratislava: Iris, 2004
NIETZSCHE, F.: Nečasové úvahy, Praha: Mladá fronta, Vyšehrad, 1992
HERDER, J., G.: Kalígona, Bratislava: Pravda 1974
MARX, K.: Kapitál, Bratislava: 1955
MACHIAVELLI, N.: Vladár, Bratislava: 1995
VOLTAIRE, M.: Výber z diela, Praha: Svoboda, 1989
FUKUYAMA, F.: Koniec dejín a posledný človek, Praha: Rybka publishers, 2002
HUNTINGTON, S.: Stret civilizácií, Praha: Rybka publishers, 2001
PLATÓN: Ústava, Praha: Svoboda, 1993
ARISTOTELES: Etika Nikomachova, Praha: Peter Rezek, 1996
KRSKOVÁ, A.: Štát a právo v európskom myslení, Bratislava: IURA EDITION, 2002
MOSNÝ, P. – LACLAVÍKOVÁ, M.: History of state and law on the territory of Slovakia : from ancient times till 1848. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2009.ñ
MOSNÝ, P. – LACLAVÍKOVÁ, M.: History of State and Law on the Territory of Slovakia II (1848-1948), Kraków : Spolok Slovákov v Poľsku-Towarzystwo Słowaków w Polsce, 2014.
MOSNÝ, P. – HUBENÁK, L.: Dejiny štátu a práva na Slovenska, Košice: Aprilla, 2008

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 35

A	B	C	D	E	FX
23%	9%	17%	6%	20%	26%

Vyučujúci:

JUDr. Ján Drgo, PhD., skúšajúci, cvičiaci

JUDr. Mgr. Štefan Siskovič, PhD., skúšajúci, cvičiaci

Dátum poslednej zmeny: 01.09.2017
Schválil: doc. JUDr. Miriam Laclavíková, PhD.